

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6° ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 22 Φεβρουαρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ελένη Σβολοπούλου, Πρόεδρος, Γερασιμούλα – Μαρία Δρακονταειδή, Μέλος και Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλος και Εισηγήτρια.

Για να εξετάσει, σε συμμόρφωση με την υπ' αριθ. Α3/2023 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών (Τμήμα Γ' Ακυρωτικό), την από 6/5/2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 651/9.5.2022 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής «η προσφεύγουσα»), που εδρεύει στη ..., οδός ... αριθ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ..., ... (εφεξής «η αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την άνω απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών έγινε δεκτή η με αριθ. καταχ. ΑΚ78/13.7.2022 αίτηση ακύρωσης της προσφεύγουσας κατά της συντελεσθείσας σιωπηρής απόρριψης της προσφυγής της και η υπόθεση αναπέμφθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της υπ' αριθ. 103/2022 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, με την οποία εγκρίθηκε το Πρακτικό ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής – αξιολόγησης τεχνικών προσφορών, κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...».

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή με την κατάθεση της προδικαστικής προσφυγής κατατέθηκε το νόμιμο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ.1 και 2 του ν. 4412/2016 και 5 παρ.1 και 2 του π.δ. 39/2017, με κωδικό ... ηλεκτρονικό παράβολο ποσού 600,00€, το οποίο αντιστοιχεί στο κατώτατο προβλεπόμενο ποσό παραβόλου,

Αριθμός Απόφασης: Σ299/2023

δεδομένης της εκτιμώμενης αξίας, χωρίς Φ.Π.Α. του τμήματος της σύμβασης για το οποίο ασκείται η προσφυγή, ποσού 38.966,00€.

2. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με την υπ' αριθ. πρωτ. .../... ... 2021 διακήρυξη προκήρυξε ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου για την «...», με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την χαμηλότερη τιμή, εκτιμώμενης αξίας 208.318,44€ συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. 24% (και 129.032,74 ευρώ χωρίς τον αναλογούντα Φ.Π.Α). Η σύμβαση υποδιαιρείται σε δύο τμήματα, στην Ομάδα 1 - «ΚΑΥΣΙΜΑ», εκτιμώμενης αξίας 129.032,74 ευρώ πλέον ΦΠΑ, και στην Ομάδα 2 - «ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ», εκτιμώμενης αξίας 38.966,00 πλέον ΦΠΑ. Προσφορές υποβάλλονται για μία ή περισσότερες ομάδες. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται έως 31/12/2022 ή έως εξαντλήσεως των ποσοτήτων σε μικρότερο διάστημα. Το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων στις .../.../2022 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό

3. Επειδή, σύμφωνα με τη διακήρυξη, ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η .../.../2022 και ως ημερομηνία αποσφράγισης του (υπο)φακέλου «δικαιολογητικά συμμετοχής – τεχνική προσφορά» η .../.../2022. Στον διαγωνισμό, και ειδικώς στην Ομάδα 2 αυτού με τίτλο «Λιπαντικά», συμμετείχαν και υπέβαλαν προσφορά δύο οικονομικοί φορείς, η προσφεύγουσα και ο οικονομικός φορέας «...». Με το από 1/4/2022 Πρακτικό της, η Επιτροπή διαγωνισμού έκρινε αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής και τις τεχνικές προσφορές αμφοτέρων των συμμετεχόντων και εισηγήθηκε τη συμμετοχή τους στο επόμενο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, δηλαδή στην αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών, η οποία ορίστηκε να διενεργηθεί στις 3/5/2022. Το ανωτέρω Πρακτικό επικυρώθηκε με την υπ' αριθμό 103/2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, κατά της οποίας στρέφεται η προσφεύγουσα και ζητά την ακύρωσή της για τους λόγους που αναπτύσσονται στην υπό εξέταση προσφυγή.

4. Επειδή ο διαγωνισμός ως εκ του αντικειμένου του (προμήθεια), της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης (άνευ Φ.Π.Α.), της νομικής φύσης

και της δραστηριότητας της αναθέτουσας αρχής και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016, η δε ΕΑΔΗΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, αφού η προσβαλλόμενη απόφαση περάτωσης σταδίων δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικών προσφορών κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 26/4/2022 και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 6/5/2022, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την άνω κοινοποίηση, ενώ επίσης ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και είναι ψηφιακώς υπογεγραμμένη. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ως προσφέρουσα του εν θέματι διαγωνισμού, της οποίας η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης απόφασης ως βλαπτόμενη, κατά το μέρος που αφορά στην αποδοχή του έτερου συμμετέχοντος «...», ερειδόμενο στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή του άνω οικονομικού φορέα στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

6. Επειδή η αναθέτουσα αρχή προέβη στις 11/5/2022 στην προβλεπόμενη από το άρθρο 9 παρ. 1 α του π.δ. 39/2017 κοινοποίηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής.

7. Επειδή, με την υπ' αριθ. 964/2022 Πράξη Προέδρου του (τότε) 4ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, στο οποίο είχε αρχικώς ανατεθεί η εξέταση της προδικαστικής προσφυγής, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής η 15/6/2022 και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

8. Επειδή, όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΕΑΔΗΣΥ στις 24/5/2022 τις με αριθ. πρωτ. 9770/20.5.2022 απόψεις της επί της προσφυγής, τις οποίες κοινοποίησε αυθημερόν (24/5/2022) στους συμμετέχοντες. Ωστόσο, οι άνω

Αριθμός Απόφασης: Σ299/2023

απόψεις υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα, δηλαδή πέραν της προβλεπόμενης στο άρθρο 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016 αποκλειστικής δεκαπενθήμερης προθεσμίας από την κατάθεση της προσφυγής, και ως εκ τούτου δεν λαμβάνονται υπόψη. Κατόπιν τούτου παρέλκει η εξέταση του υποβληθέντος στις 29/5/2022 Υπομνήματος της προσφεύγουσας προς αντίκρουσή τους.

9. Επειδή σύμφωνα με το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΞΕ ΤΑΥ 4944/2022 έγγραφο της γραμματείας του (τότε) 4^{ου} Κλιμακίου δεν εκδόθηκε απόφαση επί της προσφυγής εντός της προθεσμίας των είκοσι ημερών από την ημερομηνία εξέτασής της, κατά δε της συντελεσθείσας σιωπηρής απόρριψης η προσφεύγουσα άσκησε τη με αριθ. καταχ. ΑΚ78/13.7.2022 αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πατρών, εφ' ης εκδόθηκε η με αριθ. Α3/2023 απόφαση του άνω Δικαστηρίου, με την οποία έγινε δεκτή η άνω αίτηση ακυρώσεως, ακυρώθηκε η σιωπηρή απόρριψη της προσφυγής και η υπόθεση αναπέμφθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ, προκειμένου να ασκήσει την εκ του νόμου αρμοδιότητά της. Η ανωτέρω απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών κοινοποιήθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ στις 3/2/2023 (με αρ. πρωτ. ΕΙΣ 826/3.2.2023) και εν συνεχεία η προδικαστική προσφυγή αναχρεώθηκε στο 6ο Κλιμάκιο της ΕΑΔΗΣΥ.

10. Επειδή με την υπ' αριθ. 239/2023 Πράξη της Προέδρου του 6ου Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής η 22/3/2023.

11. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017 και σε συμμόρφωση με την υπ' αριθ. Α3/2023 απόφαση του Γ' Ακυρωτικού Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Πατρών.

12. Επειδή, με την υπό εξέταση προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής διότι, κατά τους ισχυρισμούς της, παρά τον νόμο και τη διακήρυξη, έγιναν δεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά του οικονομικού φορέα «...». Ειδικότερα, με το πρώτο σκέλος της προσφυγής η προσφεύγουσα,

επικαλούμενη τα άρθρα 2.4.3.2 και 2.4.6 της διακήρυξης καθώς και τις Τεχνικές προδιαγραφές της με αριθμό .../2021 Μελέτης, υποστηρίζει ότι τα προσφερόμενα από τον άνω οικονομικό φορέα λιπαντικά για τα είδη με α/α 2, 8 και 9 παρουσιάζουν αποκλίσεις και ελλείψεις σε σχέση με τις επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις και τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, επαγόμενες τον αποκλεισμό του. Εν συνεχεία, με το δεύτερο σκέλος της προσφυγής ισχυρίζεται ότι η τεθείσα ηλεκτρονική υπογραφή στο σύνολο των εγγράφων και δικαιολογητικών συμμετοχής, που έχει υποβάλει ο άνω οικονομικός φορέας, είναι άκυρη καθώς έχει ανακληθεί το ψηφιακό πιστοποιητικό της, με αποτέλεσμα σε όλα τα υποβληθέντα έγγραφα να εμφανίζεται το μήνυμα «invalid – The signer' s identity is invalid because it has been invoked». Τούτο, κατά την προσφεύγουσα, καθιστά όλα τα δικαιολογητικά συμμετοχής ανυπόγραφα, και κατ' αποτέλεσμα την προσφορά του άνω οικονομικού φορέα αποκλειστέα.

13. Επειδή, στο ν. 4412/2016 ορίζεται, μεταξύ άλλων, στο **άρθρο 18** ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...], στο **άρθρο 53** παρ. 1 και 2 ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασηςπεριέχουν ιδίως : [.....] ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης [...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, [...] ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 [...] ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [.....]», στο **άρθρο 54 παρ. 1** ότι «οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περ. 1 του Παραρτήματος VII

του Προσαρτήματος Α` παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών», στη δε κατά παραπομπή του άνω άρθρου περ. 1 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' ότι «...Για τους σκοπούς του Βιβλίου Ι νοούνται ως: **‘τεχνική προδιαγραφή’** ένα από τα ακόλουθα [...] β) όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών: η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο το οποίο προσδιορίζει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, όπως τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα της περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, ο σχεδιασμός για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία), και η αξιολόγηση της συμμόρφωσης, της καταλληλότητας, της χρήσης του προϊόντος, της ασφάλειας ή των διαστάσεών του, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες για τους χρήστες, τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής του αγαθού ή της υπηρεσίας, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης», στο άρθρο 94 ότι : «[...] 4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης [...]», στην παρ. 4 του **άρθρου 94** ότι «...Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης» και, τέλος, στο **άρθρο 91** ότι «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης ...».

14. Επειδή στη διακήρυξη του διαγωνισμού, που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο αυτού, δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους συμμετέχοντες, σε σχέση με τα τιθέμενα εν προκειμένω ζητήματα ορίζονται τα ακόλουθα: Στο άρθρο **2.4.3.2** καθορίζεται το περιεχόμενο του φακέλου της Τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με το οποίο «*Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος I της Διακήρυξης περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα*». Στο Παράρτημα I της Διακήρυξης υπό τον τίτλο «Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης» ενσωματώνεται η με αριθ. .../2021 Μελέτη της τεχνικής υπηρεσίας της αναθέτουσας αρχής, όπου μεταξύ άλλων προβλέπονται τα ακόλουθα: **«B. ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ:** Τα προσφερόμενα λιπαντικά, όπως ορίζονται στην παρούσα, θα πρέπει πάντα να φυλάσσονται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή, να διατίθενται εντός της ημερομηνίας λήξης τους και πάντα σε σφραγισμένες συσκευασίες, που να αναγράφουν τον τύπο, τον κατασκευαστή και τα χαρακτηριστικά τους. Η όποια αναφορά σε εμπορική ονομασία στις παρακάτω περιγραφές και στις κατατάξεις των προδιαγραφών είναι ενδεικτική, έχει ως σκοπό να γίνει καλύτερα κατανοητός ο τύπος των λιπαντικών ή των υλικών που ζητούνται και δεν αποτελεί καμία δέσμευση ως προς τον κατασκευαστή των λιπαντικών και τον προμηθευτή τους, αρκεί το προσφερόμενο λιπαντικό ή υλικό να είναι σύμφωνο με τις προδιαγραφές που ορίζουν οι αντίστοιχοι θεσμοθετημένοι φορείς (π.χ. ACEA (European Automobile Manufacturers' Association), API (American Petroleum Institute), ASTM, DIN, ISO, NLG, SAE, OEM, JASO, SHPD, κ.λπ.). Τα προσφερόμενα λιπαντικά πρέπει (για όσα προβλέπεται) να έχουν έγκριση κυκλοφορίας που δίδεται μετά την καταχώρηση των προσφερόμενων λιπαντικών στον κατάλογο που τηρεί η Δ/νση Πετροχημικών του Γενικού Χημείου του Κράτους. Θα πρέπει δε να συμμορφώνονται ως προς την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία (σχετικές Υ.Α. και .Υ.Α.):[...]*Τα προσφερόμενα είδη θα πρέπει να συνοδεύονται από*

Αριθμός Απόφασης: Σ299/2023

τεχνικό φυλλάδιο της εταιρίας παραγωγής με όλες τις πληροφορίες για τα τεχνικά χαρακτηριστικά και την χρήση του κάθε προσφερόμενου υλικού. Στη συνέχεια περιγράφονται αναλυτικά οι τεχνικές προδιαγραφές και τα φυσικοχημικά χαρακτηριστικά για τα υπό προμήθεια καύσιμα και λιπαντικά. Θα πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, οι Τεχνικές Προδιαγραφές των προσφερόμενων ειδών να συμμορφώνονται με τις ζητούμενες προδιαγραφές του παρόντος Τεύχους. Τα προσφερόμενα λιπαντικά θα πρέπει – επί ποινή αποκλεισμού- να καλύπτουν τουλάχιστον μία από τις ζητούμενες προδιαγραφές στο Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών για κάθε είδος...[.].». Ως προς τα κρίσιμα είδη με α/α 2, 8 και 9 τίθενται οι ακόλουθες τεχνικές προδιαγραφές: Για το είδος με α/α 2 «...»: Απαραίτητη η προσκόμιση πιστοποίησης καταλληλότητας (approval) προσφερόμενου προϊόντος. Για τετράχρονους κινητήρες. API: ...». Για το είδος με α/α 8 «Λ...,»: Λιπαντικό ... ,», και τέλος για το είδος με α/α 9 «... βαλβολίνη»: Βαλβολίνη ... , /, ... ,,».

15. Επειδή με το υπ' αριθ. πρωτ. .../24.3.2022 έγγραφο της αναθέτουσας αρχής, το οποίο αναρτήθηκε στην κεντρική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 24/3/2022, παρασχέθηκαν οι ακόλουθες διευκρινίσεις επί των όρων της διακήρυξης: «Τα προσφερόμενα λιπαντικά θα πρέπει να καλύπτουν σωρευτικά τις ζητούμενες προδιαγραφές για κάθε είδος προκειμένου να εξασφαλισθεί η ποιότητα και η καταλληλότητα για την χρήση που προορίζονται. Η έγκριση καταλληλότητας από το ΓΧΚ σε όσα προϊόντα απαιτείται θα πρέπει να κατατεθεί υποχρεωτικά καθώς αφού είναι απαιτητή από το νόμο θα πρέπει να είναι απαραίτητο δικαιολογητικό». Οι ανωτέρω διευκρινίσεις της αναθέτουσας αρχής, στο μέτρο που δεν έχουν προσβληθεί από τους συμμετέχοντες, έχουν ενταχθεί στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού αποτελώντας ουσιώδεις και δεσμευτικούς όρους του.

16. Επειδή από το συνδυασμό των ανωτέρω όρων της διακήρυξης, ως και των παρασχεθεισών διευκρινίσεων, προκύπτει ότι η απόκλιση της τεχνικής προσφοράς από τις τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις της διακήρυξης και της Μελέτης, που ενσωματώνεται στο Παράρτημα Ι, συνεπάγεται τον αποκλεισμό του συμμετέχοντος κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής. Περαιτέρω, με το προπαρατεθέν έγγραφο διευκρινίσεων,

η αναθέτουσα αρχή επεσήμανε ότι τα προσφερόμενα προϊόντα θα πρέπει να καλύπτουν *σωρευτικά* τις ζητούμενες προδιαγραφές για κάθε είδος προκειμένου να εξασφαλιστεί η καταλληλότητά τους για τη χρήση για την οποία προορίζονται.

17. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, από την επισκόπηση του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης επί του **πρώτου** σκέλους της προσφυγής και των προβαλλόμενων αποκλίσεων στην τεχνική προσφορά του οικονομικού φορέα «...» γίνονται δεκτά τα ακόλουθα: Ως προς το είδος με α/α 2 «...», βασίμως η προσφεύγουσα προβάλλει ότι το προσφερόμενο από τον άνω οικονομικό φορέα προϊόν δεν καλύπτει το σύνολο των τεχνικών απαιτήσεων της μελέτης. Τούτο διότι, όπως προκύπτει από τον φάκελο της τεχνικής προσφοράς του, ο οικονομικός φορέας «...» για το είδος με α/α 2 προσφέρει το προϊόν «...», το οποίο, όμως, σύμφωνα με το κατατεθειμένο τεχνικό φυλλάδιο (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «2. ΕΝΤΥΠΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣpdf») και το κατατεθειμένο έγγραφο έγκρισης κυκλοφορίας του ΓΧΚ (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο «ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΑΠΟ Γ.Χ.Κ-2.pdf») δεν καλύπτει τη ζητούμενη προδιαγραφή CF-2, καθώς και στα δύο προσκομισθέντα ως άνω έγγραφα απουσιάζει η αναφορά της εν λόγω προδιαγραφής. Εν συνεχεία, αναφορικά με το είδος με α/α 8 «...» με απαιτούμενες προδιαγραφές «...», ο άνω οικονομικός φορέας δηλώνει στην τεχνική του προσφορά ότι προσφέρει το προϊόν «...», το οποίο σύμφωνα με το κατατεθειμένο τεχνικό φυλλάδιο (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «8.ΕΝΤΥΠΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣpdf») και το κατατεθειμένο έγγραφο έγκρισης κυκλοφορίας του ΓΧΚ (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο «ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΑΠΟ Γ.Χ.Κ-2.pdf») δεν καλύπτει την προδιαγραφή ACEA E4. Τέλος, βασίμως προβάλλει η προσφεύγουσα ότι το προσφερόμενο από τον άνω οικονομικό φορέα προϊόν για το είδος με α/α 9 «...» δεν καλύπτει τις τεχνικές απαιτήσεις της μελέτης. Τούτο καθώς προσέφερε το προϊόν με την εμπορική ονομασία «...», το οποίο όμως σύμφωνα με το κατατεθειμένο έγγραφο έγκρισης κυκλοφορίας του ΓΧΚ (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο «ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΑΠΟ Γ.Χ.Κ-2.pdf») δεν καλύπτει τη προδιαγραφή MT1, όπως προκύπτει από το με αριθμό πρωτοκόλλου .../.../.../... και αριθμό καταλόγου 2565/09 έγγραφο του

Γ.Χ.Κ., όπου απουσιάζει η συγκεκριμένη προδιαγραφή. Ενόψει των ανωτέρω, οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας πρέπει να γίνουν δεκτοί ως βάσιμοι, και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, καθ' ο μέρος έκανε δεκτή την τεχνική προσφορά του οικονομικού φορέα «...» στην Ομάδα 2.

18. Επειδή, επί του **δεύτερου** σκέλους της προσφυγής, που αφορά στην μη προσήκουσα υποβολή προσφοράς εκ μέρους του οικονομικού φορέα «...» λόγω μη έγκυρης ψηφιακής υπογραφής, κατά παράβαση των οικείων όρων της διακήρυξης, λεκτέα τα ακόλουθα: Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η ψηφιακή υπογραφή του άνω οικονομικού φορέα έχει ανακληθεί ήδη από 8/3/2022, ήτοι προ της υποβολής της προσφοράς του, και συνεπώς μη νομίμως τέθηκε σε όλα τα υποχρεωτικώς υποβλητέα στο διαγωνισμό έγγραφα, κατά παράβαση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, στο οποίο ρητώς παραπέμπει και το κανονιστικό πλαίσιο της διακήρυξης.

19. Επειδή στο άρθρο 2.4.2 της διακήρυξης υπό τον τίτλο «Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών» προβλέπονται τα ακόλουθα: «**2.4.2.1.** Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη, στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ν.4412/2016, ιδίως στα άρθρα 36 και 37 και στην κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4412/2016 εκδοθείσα υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β'2453/ 09.06.2021) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» (εφεξής Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες). Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται τουλάχιστον από **αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό**, το οποίο χορηγήθηκε από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και να εγγραφούν

στο ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με την περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες. **2.4.2.2.** Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς μέσω του ΕΣΗΔΗΣ βεβαιώνεται αυτόματα από το ΕΣΗΔΗΣ με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 10 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης. ...[...]**2.4.2.3.** Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες: (α) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής–Τεχνική Προσφορά», στον οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών και η τεχνική προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα. (β) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών.[...]**2.4.2.4.** Εφόσον οι Οικονομικοί Φορείς καταχωρίσουν τα στοιχεία, μεταδεδομένα και συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν δικαιολογητικά συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς τους στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, στην συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων) **υπογράφονται ψηφιακά**, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37) και επισυνάπτονται από τον Οικονομικό Φορέα στους αντίστοιχους υποφακέλους..[...]**2.4.2.5.** Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι Οικονομικοί Φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος, ως εξής: Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά, και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις: α) είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille, β) είτε των άρθρων 15 και 27 του ν.

4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα, γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45), δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων. ...[...]*Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του Οικονομικού Φορέα στη διαδικασία καταχωρίζονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF».*

20. Επειδή, στο άρθρο 2 του ν. 4727/2020 ορίζεται ότι «...20. *Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή: προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που δημιουργείται από εγκεκριμένη διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής και η οποία βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό ηλεκτρονικής υπογραφής...*49. *Προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή: ηλεκτρονική υπογραφή που πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα, γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτή, κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων».*

21. Επειδή στην υπ' αριθ. 64233/2021 ΚΥΑ (2453/Β) «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων, που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων» [που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 36 παρ. 5 και 258 παρ. 10 του ν. 4412/2016], ορίζεται ότι: «**Άρθρο 9** *Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων στο ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες 1. Η διαδικασία επικοινωνίας, ενημέρωσης και διακίνησης εγγράφων πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Υποσυστήματος κατά περίπτωση, με: α) την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα μέσω της ηλεκτρονικής περιοχής και λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης β) την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες*

αρχές και τους αναθέτοντες φορείς στην ηλεκτρονική περιοχή και ιδίως στα συνημμένα της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης. γ) την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς, στην ηλεκτρονική περιοχή και ιδίως στα συνημμένα της σχετικής απάντησης (ενδεικτικά αναφέρονται η προσφορά και η αίτηση συμμετοχής) του οικονομικού φορέα στην ηλεκτρονική διαδικασία...[..] **Άρθρο 13 Ηλεκτρονική Υποβολή Προσφορών** 1. Χρόνος και τρόπος υποβολής ηλεκτρονικών προσφορών 1.1. Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν σε ηλεκτρονική διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης καταρτίζουν την ηλεκτρονική προσφορά τους μέσω του Υποσυστήματος με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσας. Η προσφορά υποβάλλεται στην προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε ηλεκτρονικό φάκελο υπογεγραμμένη τουλάχιστον με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται **από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό** σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016. 1.2. Τα στοιχεία, δηλαδή τα μεταδεδομένα και τα συνημμένα της εκάστοτε ηλεκτρονικής προσφοράς καταχωρίζονται στις σχετικές φόρμες του Υποσυστήματος ως εξής: 1.2.1. Με καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων στις αντίστοιχες ηλεκτρονικές φόρμες των δικαιολογητικών συμμετοχής τεχνικής προσφοράς και της οικονομικής προσφοράς του Υποσυστήματος 1.2.2. Με επισύναψη στον (υπο)φάκελο, ήτοι στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» του συνόλου των κατά περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων που αφορούν τα δικαιολογητικά συμμετοχής και την τεχνική προσφορά σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας της παρούσας και των εγγράφων της σύμβασης. 1.2.3. Με επισύναψη στον (υπο)φάκελο, ήτοι στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» του συνόλου των κατά περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων που αφορούν την οικονομική προσφορά σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας της παρούσας και των εγγράφων της σύμβασης. 1.2.4. Από τον οικονομικό φορέα σημαίνονται, με χρήση σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος τα στοιχεία εκείνα της προσφοράς του που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 257 του ν. 4412/2016..... 1.2.5. Εφόσον οι

τεχνικές προδιαγραφές και οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Υποσυστήματος η αναθέτουσα αρχή αναθέτοντας φορέας μπορεί να παρέχει σχετικές οδηγίες στους οικονομικούς φορείς να επισυνάπτουν ηλεκτρονικά υπογεγραμμένα πρόσθετα, σε σχέση με τις αναφορές (εκτυπώσεις της παρ. 1.4 του παρόντος άρθρου, σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (ιδίως τεχνική και οικονομική προσφορά αναφέροντας αυτές στο σχετικό άρθρο της διακήρυξης και στα τυχόν υποδείγματα τεχνικής προσφοράς ή και οικονομικής προσφοράς 1.3. Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς οι οικονομικοί φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος ως εξής: 1.3.1 Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις. α) είτε του άρθρου 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille, β) είτε του άρθρου 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα. γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει, περί μείωσης διοικητικών βαρών και απλούστευσης διαδικασιών και ιδίως της προσκόμισης δημοσίων εγγράφων με απλή φωτοτυπία, δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων...[.]. 1.3.2 Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία καταχωρίζονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF. ...[.]. 1.4. Εφόσον οι χρήστες των οικονομικών φορέων καταχωρίσουν τα ανωτέρω αναφερόμενα στοιχεία της τεχνικής και οικονομικής τους προσφοράς στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Υποσυστήματος, στην συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, που αφορούν τα καταχωρισμένα στο Υποσύστημα στοιχεία των δικαιολογητικών

*συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς τους και της οικονομικής προσφοράς τους. Τα εν λόγω ηλεκτρονικά αρχεία, τα οποία υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτά, υπογεγραμμένα, τουλάχιστον, **με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, επισυνάπτονται από τον οικονομικό φορέα αντίστοιχα στην ηλεκτρονική τεχνική και οικονομική προσφορά του. Επισημαίνεται ότι η εξαγωγή και η επισύναψη των προαναφερθέντων αναφορών (εκτυπώσεων) δύναται να πραγματοποιείται για κάθε υποφακέλο ξεχωριστά, από τη στιγμή που έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων σε αυτόν.....[..]***»

22. Επειδή από τις παραπάνω διατάξεις και δη από το άρθρο 2.4.2.1 της διακήρυξης και τα άρθρα 13 και 17 της προπαρατεθείσας ΚΥΑ συνάγεται ότι για τα αναφερόμενα σε αυτές είδη υπογραφών, που -εναλλακτικά- απαιτείται να τίθενται στα έγγραφα των προσφορών και των δικαιολογητικών κατακύρωσεως των δημόσιων συμβάσεων, απαιτείται, ως στοιχείο της εγκυρότητάς τους, η ύπαρξη εγκεκριμένου σχετικού πιστοποιητικού που βρίσκεται σε ισχύ. Συνεπώς, υπογραφή που τίθεται στα εν λόγω έγγραφα μετά τη λήξη ισχύος του πιστοποιητικού αυτού, δεν είναι έγκυρη (βλ. ad hoc ΔΕφΑθηνών **A414/2022 σκ. 7**).

23. Επειδή, όπως προκύπτει από την υποβληθείσα προσφορά του οικονομικού φορέα «...», τα υποβληθέντα από αυτόν έγγραφα και δη τόσο το ΕΕΕΣ όσο και τα λοιπά έγγραφα της τεχνικής και οικονομικής του προσφοράς (μεταξύ των οποίων το αρχείο τεχνική προσφορά και έντυπο οικονομικής προσφοράς -Λιπαντικά), τα οποία είναι ηλεκτρονικώς υπογεγραμμένα, φέρουν την ένδειξη «invalid – The signer' s identity is invalid because it has been invoked»(που σημαίνει *η ταυτότητα του υπογράφοντος δεν είναι έγκυρη γιατί έχει ανακληθεί*). Όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα και δεν αμφισβητείται, αλλά επιβεβαιώνεται επί της ουσίας και από την ίδιο τον άνω συμμετέχοντα και από την επίσημη ιστοσελίδα της ΑΠΕΔ κατόπιν σχετικού ελέγχου, η ψηφιακή υπογραφή του είχε ήδη ανακληθεί από 8/3/2022, ήτοι προ του χρόνου υποβολής της προσφοράς του (24/3/2022). Σημειώνεται ότι ο οικονομικός φορέας «...» ανήρτησε στις 31/5/2022 στον ηλεκτρονικό τόπο σχετικό έγγραφο/υπεύθυνη δήλωση, τιτλοφορούμενο ως «Απόψεις για ψηφιακή υπογραφή», όπου δηλώνει ότι δεν ε γνώριζε για την επικείμενη

ανάκληση των πιστοποιητικών από την ΑΠΕΔ και ότι προτίθεται να υπογράψει εκ νέου τα κρίσιμα έγγραφα, στα οποία ενδεχομένως υφίσταται πλημμέλεια της ψηφιακής υπογραφής του. Πλην όμως, την ευθύνη για τον έλεγχο και την εγκυρότητα τεθείσας ψηφιακής υπογραφής φέρει ο ίδιος ο οικονομικός φορέας, όπως και την ευθύνη για την προσήκουσα υποβολή της προσφοράς του. Εν προκειμένω, κατά τους βάσιμους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, από τον έλεγχο της ψηφιακής υπογραφής του άνω οικονομικού φορέα, που δύναται να πραγματοποιηθεί στον ιστότοπο της ΑΠΕΔ (<https://aped.gov.gr/elegchos-ypografis/>), σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται στον σχετικό σύνδεσμο, προκύπτει ότι τα πιστοποιητικά της ψηφιακής υπογραφής του κ. ..., με σειριακό αριθμό «...», έχουν ανακληθεί από 8/3/2022, καθιστώντας άκυρη την ψηφιακή υπογραφή από τον χρόνο εκείνο, άρα η τεθείσα ψηφιακή υπογραφή του άνω οικονομικού φορέα στις 28/3/2022 στα έγγραφα της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς του, αλλά και στο ΕΕΕΣ και στις λοιπές υποβληθείσες υπεύθυνες δηλώσεις, δεν δύναται να θεωρηθεί έγκυρη. Δοθέντος δε ότι η μη έγκυρη ψηφιακή υπογραφή ισοδυναμεί με έλλειψη αυτής, εκ των προεκτεθέντων συνάγεται ότι, τα υποχρεωτικώς υποβληθέντα έγγραφα και δικαιολογητικά που έχει υποβάλλει ο άνω οικονομικός φορέας, μεταξύ των οποίων και το ΕΕΕΣ, δεν φέρουν υπογραφή κατά παράβαση των διατάξεων της διακήρυξης και της ισχύουσας νομοθεσίας, με αποτέλεσμα την έλλειψη προαπόδειξης περί της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού, καθώς και περί της συνδρομής των κριτηρίων επιλογής και πλήρωσης των ζητούμενων τεχνικών προδιαγραφών. Σε κάθε δε περίπτωση τα ανωτέρω κρίσιμα έγγραφα, πέραν της μη έγκυρης ψηφιακής υπογραφής, δε φέρουν άλλη αποδεκτή υπογραφή. Επομένως, τα υποχρεωτικώς υποβλητέα έγγραφα της προσφοράς του άνω οικονομικού φορέα μη νομίμως υπεβλήθησαν, ως μη νομίμως υπογεγραμμένα κατά τη διακήρυξη, κατ' αποδοχή των οικείων ισχυρισμών της προσφεύγουσας και η αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δέσμια αρμοδιότητα να απορρίψει την προσφορά του.

24. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση

Αριθμός Απόφασης: Σ299/2023

της αναθέτουσας αρχής, καθ' ο μέρος έγινε δεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...»

25. Επειδή, σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την με αριθ. 103/2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας Αρχής κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 22 Φεβρουαρίου 2023 και εκδόθηκε στις 23 Φεβρουαρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΥΡΙΑΖΗ